

odbljesci sferičnog zrcala

carmen clein

Nalazim se u vlaku na liniji Zagreb-Krapina. Dok prolazim kroz vagon neki čovjek s demizionom uštinje me za nogu kroz prorez na suknji. S ovog vlaka ne treba presjedati u Zaboku. Prva četiri vagona idu u Krapinu. Ostali u Gornju Stubicu. U tom mjestu živjela je moja baka do prije četiri godine kada je došla k nama u Zagreb.

Još malo pa ću biti u Krapini. Lijepo je Zagorje. Djeluje na mene pomalo nostalgично. Sjećam se posjeta baki iz djetinjstva. A sada imam čak 23 godine. A baka je bila baka još dok mi je bilo 5. Dok promiče krajolik, razmišljam o listi s polascima vlakova obježenoj na Glavnom kolodvoru u Zagrebu. Neki vlakovi za Krapinu su lokalni. A ponekad je to samo jedna stanica u kolokaciji London – Ostende – Frankfurt – Graz – Maribor – Krapina – Zagreb – Beograd – Istanbul, pa opet natrag prema Ostrvu koje je u godinama proboja rock muzike svijetu dalo šačicu grupa nedostižne kvalitete. Na tom Ostrvu govori se jezik koji mi je zdao toliko gnjavaže u protekle četiri godine koliko ga studiram. Na tom jeziku pisali su svoja djela slavni engleski romantičarski pjesnici. Kažu da je John Keats između ostalog umro prerano i zato što nije mogao probaviti loše kritike na svoje pjesme. A da je još neko vrijeme izdržao, doživio bi da ga nazivaju jednim od najboljih. Misli mi iznenada ponovo lete na moju baku Rozu i njeno bivše dvorište. Kad smo Emil i ja bili mali, jednom smo se tamo slučajno sreli. Baka je tada imala malu žutu patkicu i crnog pilića. Bili su se izlegli prije nekoliko dana. Tko zna zašto, crni pilić odvojio se od svoje kokoške bratije i držao se patkice koja je bila nekoliko puta veća od njega. Smatrala sam da je patkica dobra jer je bila relativno mirna, a pilić da je neposlušan i nestajan jer je stalno oko nje trčkarao, Vani je bio nekakav veliki lonac i napunili smo ga vodom. Stavili smo u njega patkicu i ona je plivala grabeći vodu svojim lepezastim hodalicama. Uzela sam pilića i stavila ga patkici na leđa. Neko vrijeme plivala je u krug s pilićem na leđima i njene nježnožute pahuljice sa sjajnim crnim pilićevim paperjem činile su lijep kontrast. Potom se nestašni pilić prevrnuo u vodu, trčkarajući po patkičinim leđima. Dok sam se ja previjala od smijeha, Emil ga je brzo izvadio i posušio.

Eto me u Krapini. Sad ću do Ulice Antuna Mihanovića. Ovo je veoma lijep dio kojim prolazim, dan je topao, ulica vodi uzbrdo, a ispred redova kuća s obje strane okružuju me grozdovi cvijeća. Moje odredite je kuća iznad nadvoznjaka, iznad benzinske pumpe. Teta mi otvara i mi se pozdravljam. Evo i Emila. Emil je moj bratić, nešto malo stariji od mene. Razgovaramo uz kavicu o svemu i svačemu, a mene sve drži neka napetost. (...)'There's fever in the fun house now. Can't you see the time flashing by?...« To je, naime, zbog toga što u sebi znam stvarni motiv svog dolaska i ne mogu se strpiti da do toga konačno dođe. Ono što me uzbuđuje prava je groznica, baš živi gas. To su ploče. Emilove, dakako. »Čekajte da se vrati Branko«, kaže tetin muž Emilu i meni, znajući od prije za našu navadu, »da se ne ljuti što mu samo tako dirate gramofon«. (Emilov se u međuvremenu pokvario). Branko je muž moje sestričine Drite. Pokušavam se napraviti da me to ne zanima. »Oni će se vratiti za večeru«, kaže teta.

Emil i ja odlazimo bočnim stepenicama u prizemlje u njegovu sobu punu puncijsu u punom smislu riječi raznih knjiga poredanih u guste visoke piramide. Na polici koči se stroj ploča. Imam čast i rijetku priliku da ih pregledam i izaberem koje želim poslije slušati. Moram se oprezno kretati da ne porušim knjige. Izabirem šest ploča i odlažem ih po strani. Uočavam zanimljivije ilustrirane rock magazine, nosimo ih gore i neko vrijeme zabavljam se listajući ih.

Prođe nekako i vrijeme do večere. Drite i Branka još nema. Još čekamo. Još ih nema. »Sad ćemo večerati«, kaže teta, »a oni neka se snađu kad dođu«.

Upravo gutam zalogaie da što prije završim s večerom. »Srce moje«, kaže teta, »dobro si u vlaku ogladnila. Vidi se da ti prija. Evo – još, mesa, krumpira, salate...« Već mi trpa još u tanjur. »O, ne, hvala, dosta je«, mrmrljam, »uvijek jedem ovako brzo, mislim, to ne znači da hoću još«. »Ajde, ajde, nemoj sad tu nešto izigravati. Znamo mi...«, kaže tetin muž. »Ne, ne držim liniju«, odgovaram, »ne bojte se, uzet ću još ako budem gladna, neću gladna na spavanje«. »O što volim ovakav kompot od višanja«, kažem da nešto kažem, »baš kao a da je netko znao...« Stiče tetin odgovor: »Evo, još jedna šalica za tebe! O joj, uvijek se tako usosim. Višnje će mi oduzeti još nekoliko minuta. Višnje stvarno volim, ali ne sada, ne u ovom trenutku kada mi se žuri, kada me još nešto bolje od toga čeka. «Izvršno«, kažem, »pojest ću ih ujutro čim ustanem, uz doručak«. »Samo ti sada pojed. Ima još višanja za sutra«, kaže teta. »Pustite je, ako više ne može – ne može«, kaže Emil. »A šta ti navaljuješ, ploče ti neće nikada pobjeći«, kaže mu teta, »pusti neka se cura u miru najede«. »Ne tjera on mene«, mrmrljam punih ustiju, »mislim, ploče i mene zanimaju«. »Ajde, ajde«, kaže tetin muž, »znamo mi...« »A šta vi znate«, mislim zlovoljno u sebi, »koga vruga crnoga vi znate...« »Branko je valjda ostao u Zagrebu«, kaže teta dok gutam zadnje zalogaie, »neće više ni doći večeras«. »Onda hajte vi sada«, kaže tetin muž Emilu i meni.

Odlazimo najprije u Emilovu sobu. Uzimam onih šest ploča, a Emil dodaje dvije po svom izboru. Zatim svečano otključava Brankovu sobu u pročelju prizemlja, nazivamo papuče i ulazimo. Kakvo uzbuđenje. Kakav klimaks. Ta bliži se vrhunac večeri, vrhunac, dana, vrhunac ovog mojeg malog putovanja!

»Najprije samo da čujemo ovo«, govori Emil i vadi nešto iz pretinca, »to je zapravo jedna Brankova ploča i s obzirom na to, izvršna je«. Sjedimo u sklopljenom kauču i nekoliko sekundi napeto i znatiželjno čekamo. Eto muzike! To su »THE THEM«, na žalost relativno malo poznata irska grupa. Zapravo potpuno zapostavljena s obzirom na kvalitetu. Kakvi neizrecivi zvukovi. Premda su neke grupe s Britanskog osrva na glasu kao izrazito žilave, po oporosti ni jedna se ne može mjeriti s ovom iskonskom irskom tvrdoćom. Pjevaju na engleskom. Ova pjesma zove se »Gloria«. To je nešto najsirovije, najtvrde, najčvršće, najdivljije. Sirov i neugladen irski ljubavni zov. Riječi nemaju dovoljno uvjerljivosti da opišu ovu čvrstoću. Uz ovu pjesmu čini se da je nemoguće plesati jer čovjek ne bi imao vremena da odize noge kako brzo promiču, tj. sljepljuju se taktovi u tvrdi asfalt sirove jeke. To je pneumatska bušilica za beton oplemenjena smislom za formu. Sljedi super pjesma »If you and me could be as two«. ... Znatiželjno pasem očima zanimljivo likovno rješenje omota ploče. Pod dojmom ove krasote, razmišljam da bi bilo potrebno izvršiti transfer muzčkog proizvoda na književnost i likovni izričaj, njegove posestrime na rafiniranom stablu umjetničkih grana. »The Them«, Legends of rock, još jednom san koji je nemoguće do kraja isanjati. Emil sprema »The Them« u njihov omot. Uzima jednu od onih šest ploča.

Dok se pretapaju prvi tonovi, osjećam da je Emil bio u pravu kad mi je napisao u svom pismu;

»U početku stvori Bog nebo i zemlju. Zemlja bijaše pusta i prazna; tama se prostirala nad bezdanom, i Duh Božiji lebдио je nad vodama.

I reče Bog: »Neka budu »The Rolling Stones«!

I bi tako. I čitavu zemlju je obasjala bezgrična svjetlost, a uz zvuke fanfara stade se širiti ta prekrasna simfonijska svirom.

Sada, nakon ovog proučavanja starih spisa konačno mi je postalo jasno zašto se je religija tako vatreno proširila svijetom. Božanski režiser je konačno shvatio činjenicu da umjesto starog reumatičnog i olinjalog Mojsija treba ljudima poslati nove proroke koji imaju što da kažu. Da, da, čudi me kako to neki crkvenjaci kriju od svojih vjernika najočitiije istine koje su svima dostupne!...

Da, Emil je u pravu. Pjesma se ljepi na pjesmu kao čičak na čičak, ne znš koja je bolja od koje, tako su oni zvučali u svom pravom zlatnom desetljeću.

Mi uživamo, slušamo, tuckamo po koljenima i ponekad komentaramo. Sjetim se »Paklene Pomorandže«, lošeg prijelođa »The Clokwork Orange«, knjižice napisane prema istoimenom filmu koja me svojevremeno osvojila. Tako Alexander, protagonist »Pomorandže«, zdušno uživa u silnim Beethovenovim simfonijama, smijuckajući se lakovjernih konzumentima siliesije novopridošlih grupa. Alec najprije račisi s nastavnicima, roditeljima i sudjedstvom i pridruži se gangu zvanom »Paklena Pomorandža«. S njima neko vrijeme druguje, dok se ne zakvači i ne račisi i s njima i pušta »Pomorandžu«. Stiče ga osveta bivših drugara. Isprebijanog na mrtvo ime i ostavljenog, pronalaze ga neke kreature i odnosu u lječilište dopunjeno odjelom za mentalnu problematiku. Kad mu masnice iscije, pokušavaju na njega djelovati tako da u velikoj količini gleda filmove koji mu nastoje zgaditi auto bande i razne gangove. On prividno kao da već postaje drukčiji, no zatim, prije nego bude službeno otpušten kao izliječen, hvata podesan trenutak i iskače kroz prozor svoje sobe. Prilikom pada u glavi mu se nešto bitno strese i vraća na mjesto i on postaje isti, kakav je bio prije dolaska u ovu kuću. Završava tako da petnaestogodišnji Al bježi u slobodu u život pjevajući neku silnu Beethovenovu. Kad smo na teoriji prevodjenja učili o lažnim parovima i biserima prevodjenja, kao jedan od primjera uzela sam »The Clokwork Orange« – »Paklena Pomorandža«. Prevela sam to kao »Mehano Naranča« ili »Precizirana Naranča« što se već bolje podudara s »Clokwork« ili ti raditi precizno pout urice. Eto, takve misli roje se meni glavom dok slušam ovu divnu muziku. Tko zna kakvim asocijacijama i podražajima bi to pridružio roman struje svijesti... Doduše, dade se naslutiti. Smjenjuju se »Congratulations«, »Under the Boardwalk«, »Down Home Girl«, »Grown Up Wreng«, »Child Of The Moon«, »Play With Fire«... i sve druge. Emil i ja pokušavamo svrstati ove pjesme u neke podgrupe. Tematika je bogata: preko socijalno angažiranih tema, raznih sretnih veličanstvenih oda životu, ispada dobroćudne nestašnosti, ljubavnih stvari, izražavanja svih mogućih raspoloženja do evokacija demona i mračnih sila, misticizma i tematske podudarnosti s engleskim romantičarima tipa Shelleya i Byrona. Ponovo razmišljam kako je potrebno vući paralele između muzike i književnosti, a nisu zanemariva ni adekvatna likovna rješenja omota ovih ploča. Pošto su na neki način posljednja djela Byrona i Shelleya već i prva djela realizma, a potkraj života otišli su u izbjeglištvo u Italiju ratujući i s državom i s crkvom, tako ove ploče imaju još više zajedničkog s njima. »Exile On Main Street« je živa asocijacija na izbjeglištvo. A »Between The Buttons«? Jedan od meni najdražih albuma, s fantastičnim i rječitim likovnim rješenjem. Taj omot je živi primjer za sintezu muzike, likovnog izričaja i književnosti. Prikazuje eksplozivnu petoricu kako stoje poredani u nekom pro melankoličnom sivom jesenskom pejzažu, dan očito tmuran, prohladan i vuku se ostaci magle po šumama tamo negdje u daljini. Neodoljivo mi naturava asocijaciju na sonet jednog našeg pjesnika koji smo obradivali u prvom gimnazije, o suosjećanju jaračnika sa zaljubljenim pjesnikom i podudaranju atmosfere jesenskog pejzaža s raspoloženjem pjesnika. I tako priroda suosjeća sa zaljubljenim umjetnicima »The Rolling Stones«. A tek pjesme, »My Obsession« – meni najbolja, »Cool Calme Collected«, »Miss Amanda Jones«, »Connection«, »All Sold Out«, »Something Happend To Me Yesterday« i druge. Snaga izričaja koja ostavlja utisak potpunosti, Omot »Between The Buttons« podsjeća me na brežuljke i šumarke oko kuće moje bake u gornjoj Stubici. Asocijacije se roje, muzika teče, vrijeme se razmata, ponče se bliži. Često ove pjesme tematikom i formom prelaze domene ograničenog rocka, premda ispremišano slijede i najeksplozivnije rock numere, »Money«, »Mona« (I Need You Baby).. Eksplozivnost plus osjećaj za najbolje kako je to jednom Emil definirao u pismu. Umjetnost-prijevoja, refiniranost detalja, vrijednost trenutka. Da, oni su stvarno najveći stilisti, a to je zapravo umjetnost. »Play With Fire« – jedina zamjerka – što prebrzo prođe, Ovaj komadić klasičnog dometa, između balade elizabetanskog tipa i suvremene tužbalice s obale Temze s bezbrojnim varijaci-

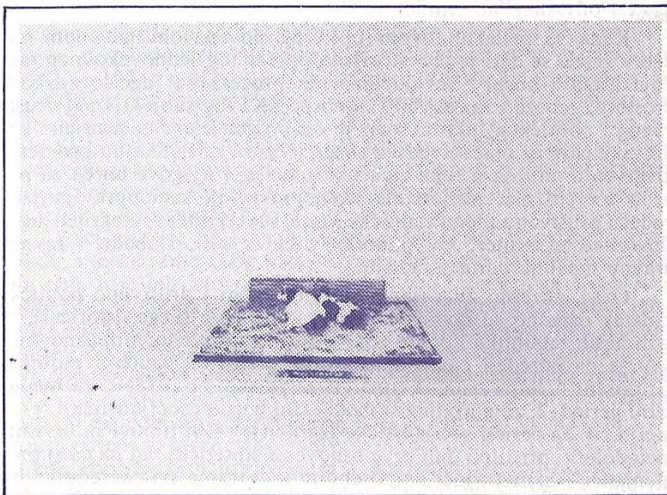

loša priča

miloš lišanin

Sestra je ukrala malog majmuna u radnji prekoputa starinarnice u kojoj sam kupovao knjige i staro ordenje za pokojnog dedu. Nije bio junak ali je voleo medalje i nije bilo tako svetlucavog groba kao što je bio dedin o Zadušnicama. Antikvar je uživao u mom načinu kupovanja jer je bio zaljubljenik u svoj poziv, jedan od onih što izumiru, bez razloga, reklo bi se, i voleo je da se mnogo, mnogo puta ponovi zvuk okretanja stranice pre nego što se knjige nepovratno iznesu iz njegovog života. Nisu smele biti kupljene bez razmišljanja, prostački, kao da su roba iz susedne piljarnice. Rekoh, kupio sam orden za dedu, pojas za babu i neke knjige za sebe u radnji prekoputa zoološkog vrta iz koga je sestra ukrala mladu čelu. Bila je opsednuta materinstvom i krala je sve što bi moglo da je uteši, čak i mlade izdanke vrtinog bilja koji su joj potom danima venuli u nedrima.

Ja nisam čitao kupljene knjige, voleo sam samo da budu tu, da se nešto nađe pri ruci: kada dosada dođe do svoje da imam čime da joj zamažem oči. Da, dosada uvek dolazi po svoje. Uzima sve što imam u tom dosadnom trenutku, baš sve: ljubavi, uspomene, žiljive reči mojih dosadnih priča, zvuke i mirise koji mogu, u nekim noćima bez nade, da ponesu na svojim leđima svu pustoš jedne ljudske samoće. Dosada je neumoljiva kao i moja sestra o kojoj sam hteo da govorim, hteo sam da ispričam kako je ukrala portira ispred hotela kraj zoo-vrta u kome sam knjigama kupljenim kod antikvara hranio foke i mrave. Bila bi to dosadna priča, možda dosadnija i od mene, u svakom slučaju dosadnija jer ne bi imala nijednog čitaoca, a niko se ne bi usudio ni da je pročita drugom, kao što nikad niko nije imao hrabrosti da me zamoli da ponovim priču koju sam već ispričao i zato se trudim da uvek iznova izmišljam svoje doživljaje, a to je teško, vraški je naporno setiti se najsitnijih detalja neke izmišljene prošlosti, neke iluzije iluzornije, a tim i stvarnije od iluzije koju živim.

Biće bolje da govorim o sestri. Dakle, sestra je lopov. Ukrala je kapiju ispred koje sam sedeo i sve kapije na koje sam naslanjao leđa dok čitam knjige ukradene iz antikvarnice u kojoj je deda zalagao svoje ordenje za hrabrost, kolajne sjajne kao prošlost od koje je živeo. Deda je bio junak i sestra je od njega nasledila sklonost ka otuđivanju stvari. Naravno, tuđih stvari. Otuđivala je sve što vidi – flaster zalepljen preko očiju bio je jedino rešenje za spas časti porodice, ličila je na slepu pravdu hodajući nasumice ulicama dok se neko ne bi sažalio i skinuo joj povež, a onda bi nestajalo sve i svašta, kući je jednom donela i dečaka koji joj je skinuo mrak sa očiju, da mi ga pokaže, ali meni nije bilo do toga, upravo sam pisao priču u kojoj sestra krađe mene prosto zato što me je prvog ugledala jer smo spavali u istoj sobi, krađe me i otuđuje od mene, sakriva me negde daleko i ja, u toj staroj priči, pokušavam da se pronadem ali sestra je luda i sledećeg jutra krađe i mene koji se tražim i tako, u toj priči, nestajem, a sestra nastavlja i baš onog jutra kada sam se setio da joj treba povezati oči pre nego što se probodu, baš tada je ukrala i mene koji sam sve to pisao i tako se završila priča koju sam zamišljao kao beskonačni niz krađa, hteo sam da to bude detektivska priča u tradiciji Poa, ali sestra je glupa za lepu književnost i ukrala je mene koji pišem pre nego što je shvatila da je o njoj reč i da može postati slavna kao Arsen Lupen ili Super Hik, na primer, ali ja joj to ne zameram, nisam zlopamtilo mada osećam da sam utanjio, da sam sve bleđa slika sebe, ali nema veze, krv nije voda i tako dalje. A tako je to bilo u vreme kada sam iza ušiju imao male jedva vidljive perčine u koje sam uplitao sve što sestra ukrade ili što sam našao ili što mi posle ručka ostane u tanjiru i nije bila retkost da upadam u neprilike, kao onda kada je neka prodavačica suvenira prepoznala nož od srebra u mojoj kosi. Bila je to vrlo neprjatna situacija, ali to nije tema ove priče, bilo bi dosadno da jeste, možda i dosadnije od mojih priča, svakako dosadnije, i ovako je dovoljno dosadno, ali bilo bi još dosadnije kada bih znao šta time hoću da kažem, to jest, kada bih znao šta je pisac hteo da kaže. Polako. Dakle, tema ove priče je sestra koja krađe. Bolje rečeno: bila je to tema ove priče. Još bolje rečeno: Biće da je to bila tema loše priče.

jama osnovne teme, može se servirati uz terminologiju oblika Bachovih majstorija, mnogo rječiti od »Male noćne muzike«. A ima još toga. »No Stone Unturned« – momentano moj najdraži album, vjerovatno i zbog toga što ga kod kuće nemam. Ploča sklepana od samih B strana bivših singlica. B strana? Eto, tu na omotu piše sve. To je najbolje zaboravljeno! »Under The Boardwalk« je skupina doista moćnih zvukova. Potpisana od nekog drugog autora, no poznato je da ponajbolje pjesme koje eksplozivna petorka preuzme od drugih autora, u njihovoj obradi zvuče još bolje. Uvijek imam neku svoju osobnu tekuću top listu pjesama koje bih u to vrijeme najradije čula. Sada »Under The Boardwalk« dijeli vrh s »Congratulations«. »Congratulations« je za mene pjesma dojma. Poklapa se s nekim raspoloženjem koje vučem iz djetinjstva, a karakteristična je za Zagreb. Izlazem Emilu svoje viđen stvari da je ono što je hitno zapravo VIZIJA tih pjesama projicirana na aglomeraciju što je Zagreb čini s Krapinom i ostalim susjednim žarštitama. Dok slušam ovo, sjetim se nekog znanca koji me u razgovoru pokušavao uvjeriti da je u umjetnosti nemoguće ikada izreći sve do kraja što bi se htjelo. Sada znam da on nije u pravu. Ovo je potpunost i dok slušam, jasno mi je sve.

Kasno je u noć, zapravo rano ujutro, Krapina možda ne spava, a možda spava, a iz ove sobe prelijevaju se kristalni zvuci rastopljenog esteticizma. Razne kolokacije nameću mi se. Izričaji poput: Estetska mješavina čarobne kugle... Noć je, noć. Još ovo i na spavanje. Izdvajam dvije ploče. »Ove bismo mogli sustra još malčice, prije nego krenem«, kažem Emilu. Izlazimo; Emil zaključava sobu, noć je ugodno svjež, prostrana i zvjezdaša. Dok se uspinjemo bočnim stepenicama povjeravam Emilu da ponekad otrešito reagiram ako mi netko još vrućoj od akumuliranja zvukova razbije raspoloženje kakvom bezveznom konverzacijom. Pod dojmom zaspim tek rano ujutro pa spojim doručak s ručkom.

Ustajem. Još malo pa će ručak. A onda još malo uživanja i kući. Nedjelja je popodne. Ručali smo. »Drita i Branko upoće neće doći preko vikenda«, kaže teta, »ostali su u Zagrebu. Vidiš, djeca su mogla slušati ploče, jučer cijelo popodne«. »Tek sad si se toga dosjetila?«, kaže joj muž, »mogla si im to jučer reći. Jesam li im ja možda rekao da ne slušaju?« Mislim si u sebi svoje.

Vlak mi polazi za otprilike nešto malo više od sat vremena. Do stanice se stigne za desetak minuta. »Sada bismo mogli poslušati još koju pjesmicu. Uskoro trebamo krenuti«, kaže Emilu. Za kraj, poslatice. Slušamo s one dvije ploče. »Play With Fire«, »Under The Boardwalk«, »Congratulations« i druge. Moram se dobro naakumulirati ovim draguljima, da me pothranjuju do slušanja. Vrijeme je da se krenem. Pa do viđenja, do pisanja, do slušanja.

S tetom već koračam prema stanici. Spuštamo se lijepom ulicom s mnogo cvijeća. Sunce grije. Eto nas na stanici. Sjedamo na klupu, imamo još desetak minuta vremena da popričamo. Vlak stiže. Dok se uspinjem, teta mi nešto dodaje. Punu torbu koju je nosila sobom. »To daj mami«, kaže. »A ovo je za tebe« – dodaje mi još jednu vrećicu. Pogledam – unutra je nekoliko boca onog kompotu od višanja bez koštica. »O, baš divno«, zahvaljujem se. Nema zadržavanja. Ovo je usputna stanica. Vlak već kreće. U Zaboku presjedam. Sjedam na ekspres iz Frankfurta koji stiže i polazi za nekoliko sekundi, i u rekordnom vremenu bit ću kod kuće, za manje od jednog sata, uručujući malu vožnju autobusom od Glavnog kolodvora do mog naselja.

Kliceći šinama, razmišljam kako se vozim u vlaku s linije London – Ostende – Frankfurt – Grac – Maribor – Krapina – Zagreb – Beograd – Istanbul koji onda okreće natrag na svom kružnom putovanju prema Ostrvu. U Zagrebu silazim. Što je Zagreb u tom krugu? Moj rodni grad. I ujedno mjesto gdje me očekuje hrpa ispita koje još moram položiti, gnusnih obaveza. U terminologiji glazbe koju slušam, to bi se reklo: »I have one foot on the platform the other one on the train I'm going back to New Orleans to wear that bill and chain«. Tako nekako. No, ne treba pretjerivati. Život ima i vedrih strana. Život je kao ploča. Čak se i okreće. Baš kao što se na ploči bez nekog definiranog redosljeda izmjenjuju pjesme potpuno različitog raspoloženja, svih nijansi, sjetno i polako s veoma brzim i žestokim, ohrabrujućim, tako se smjenjuju i stvarne sekvence u životu. Žalosnije s veselijim, gore s boljim. Važno je biti svjestan postojanja dobrog i gledati da ga se izdvoji. Treba imati neko svoje gnjezdašće. Pa što i hoću, ja ga imam. To su odbljesci mog sferičnog zrcala koje hvatam. Jer naša kula zemaljska izvana je sferično zrcalo. I tamo odnekud, preko Zaboka, Stubice, Krapine, Graza, Ostendea, Londonderyja, špijiraju me zvukovi. Odbijaju se odbljesci, sferičnog zrcala. A kad se jednom riješim ispita, otići ću tim vlakom i koju stanicu dalje od Krapine, da nadopunim svoju zbirku pločama koje mi nedostaju. Zelim što dulji život svojoj baki Rozaliji i što više svojih sretnih povrataka kući. U razmišljanje ubacujem i lokalne vožnje Zabok-Stubica – Zlatar – Bistrica – Zagreb... Pa kao što postoje veći gradovi kao Zagreb i London, tako ima i manjih mjesta kao Gornja Stubica, Dobri Zdenci, Zlatar, Dartford, Cheltenham, Sourry... Osećam paralelizam svijetova, većih i manjih mjesta, naših i s Ostrva, paralelizam umjetnosti, doživljaja. A željeznicu je daljina već progutala – poručuje Ujevićev »Noturno«. Na ploči – »Love in Vain« – vlak se već gubi sa stanice. Sve to osećam izmiješano u svom životu. U vagonu, oko mene, neki dezinformirani ljudi iz Graza išćudavaju se kako u Zagrebu ima visokih kuća. »Schön, schön«, kimaju mi s odobravanjem. Mislim si svoje.

Kako rafinirano potpun način izražavanja emocija, osobi koja ti se sviđa čestitati na vještini što je znala učiniti tako veliku stvar, osvojiti nekog tako značajnog kao što sam ja, jer tako idu stihovi lijepe pjesme »Congratulations« i zadovoljno ih mrmljam dok prstom ciljам prema zvoncu, stanu, Well done, my friend...